

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 5. jūnijā
(OR. en)

8622/20

JAI 473
JAIEX 48
RELEX 418
ASIM 32
COWEB 80
COSI 93
ENFOPOL 134

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2020. gada 5. jūnijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	8132/20 REV 1
Temats:	Padomes secinājumi par sadarbības pastiprināšanu ar Rietumbalkānu partneriem migrācijas un drošības jomā

Pielikumā pievienoti 2020. gada 5. jūnijā pieņemtie Padomes secinājumi par sadarbības pastiprināšanu ar Rietumbalkānu partneriem migrācijas un drošības jomā.

PADOMES SECINĀJUMI

**par sadarbības pastiprināšanu ar Rietumbalkānu partneriem
migrācijas un drošības jomā**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ATGĀDINOT diskusijas, kas notika ministru neformālajā sanāksmē 24. janvārī Zagrebā, par iespējamām pieejām migrantu kontrabandas tīklu apkarošanai Rietumbalkānos, pamatojoties uz Eiropola, *Frontex* un EASO sagatavoto kopīgo ziņojumu ¹, kurā aicināts veidot strukturētāku sadarbību ar partneriem Rietumbalkānos, kā arī Sofijas deklarāciju, ar ko nāca klajā 2018. gada maija ES un Rietumbalkānu samitā, politiskos vēstījumus, kas pausti samitā Sibiu 2019. gada maijā, kā arī Zagrebas deklarāciju, ar ko nāca klajā maijā ES un Rietumbalkānu samitā;
2. ATGĀDINOT, ka visu mūsu partneru no Rietumbalkāniem sadarbība un turpmākais progress to ceļā uz Eiropu ir ieguldījums mierā, stabilitātē un labklājībā gan Dienvidaustrumeiropā, gan Eiropas Savienībā;
3. ATZINĪGI VĒRTĒJOT Rietumbalkānu partneru solījumu atbalstīt Eiropas vērtības un principus un rūpīgi un enerģiski veikt vajadzīgās reformas;

¹ ST 5312/20.

4. ATZINĪGI VĒRTĒJOT Rietumbalkānu partneru stingro apņemšanos izvirzīt par prioritāti demokrātiju un tiesiskumu, jo īpaši korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanu, labu pārvaldību, kā arī cilvēktiesību, dzimumu līdztiesības un pie minoritātēm piederošu personu tiesību ievērošanu;
5. NOVĒRTĒJOT gan ES un Rietumbalkānu pašreizējos centienus apkarot koronavīrusa pandēmiju un tās ietekmi uz migrācijas un drošības politiku, gan arī paketi Rietumbalkāniem vairāk nekā 3,3 miljardu EUR apmērā ²;
6. UZSVEROT, ka visaptverošai pieejai migrācijas un drošības jomā ir nepieciešamas nepārtrauktas reformas Rietumbalkānos un ka šo reformu sekmīga īstenošana ir svarīgs Rietumbalkānu partneru ES perspektīvas aspekts;
7. ATGĀDINOT, ka, sākot no 2015. gada, Eiropas Savienību un Šengenas asociētās valstis, kā arī Rietumbalkānu partnerus skāra būtisks migrācijas spiediens no Vidusjūras austrumdaļas migrācijas maršruta;
8. ATZĪSTOT, ka ar ES un Turcijas 2016. gada marta paziņojumu, ko papildināja ES dalībvalstu un mūsu partneru Rietumbalkānos kopīgi īstenotie centieni novērst nelikumīgas migrācijas plūsmas, tika samazināta nelikumīga migrācija no Turcijas uz ES;
9. ATZĪSTOT, ka Rietumbalkānu partneri ir guvuši nozīmīgu progresu jaunu vai pastiprinātu institūciju izveidē un tiesību aktu un procedūru īstenošanā patvēruma, aizsardzības, robežu pārvaldības un likumīgas migrācijas jomā, kā arī ES *acquis* transponēšanā;

² Komisijas 29. aprīļa paziņojums "Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas".

10. ATZĪSTOT gan Rietumbalkānu partneru, gan ES dalībvalstu centienus uzlabot divpusējo sadarbību – lai novērstu nelikumīgu migrāciju un nelikumīgu uzturēšanos un samazinātu lielo skaitu nepamatotu patvēruma pieteikumu, ko iesniedz Rietumbalkānu valstspiederīgie, – konkrēti, pastiprinātos centienus apkarot Rietumbalkānu valstspiederīgo kontrabandu un tirdzniecību, plašāku sadarbību atgriešanas jomā un likumīgas migrācijas kanālu izmantošanas veicināšanu saskaņā ar nacionālajām kompetencēm;
11. ATZĪMĒJOT, ka migrācijas spiediens tomēr 2018. un 2019. gadā palielinājās un migrācijas plūsmu modeļi mainījās gan maršruta, gan sastāva ziņā;
12. ATZĪMĒJOT, ka cīņa pret nelikumīgu migrāciju ir viens no galvenajiem mērķiem;
13. ŅEMOT VĒRĀ neseno lielo migrācijas spiedienu Dienvidaustrumeiropā, jo īpaši pie robežām starp Grieķiju un Turciju, un to, ka politiskās, ekonomiskās vai drošības situācijas pasliktināšanās Tuvajos Austrumos, Āfrikā un Dienvidāzijā, kā arī Covid-19 sociālekonomiskā ietekme uz izcelsmes un tranzīta valstīm varētu izraisīt migrantu un bēgļu kustības palielināšanos;
14. ATGĀDINOT ES apņemšanos attiecībā uz visaptverošu migrācijas politiku, kas ietver ES ārējo robežu efektīvu kontroli;
15. ATZĪSTOT, ka pirms tam, kad koronavīrusa pandēmijas dēļ tika slēgtas robežas, migrācijas spiediens Vidusjūras austrumdaļas maršrutā pastāvīgi palielinājās un ka tas stimulē kontrabandas pakalpojumu piedāvājumu un pieprasījumu pēc tiem, lai varētu šķērsot partneru Dienvidaustrumeiropā robežas bez dokumentiem vai ar viltotiem dokumentiem, kā rezultātā migrantus ļaunprātīgi izmanto kontrabandisti vai cilvēku tirgotāji, un tas bieži apraud migrantu dzīvību;

16. ATZĪSTOT, ka Rietumbalkānu partneru migrācijas problēmas ir savstarpēji saistītas ar problēmām, ar kurām saskaras ES, un ka ir jārīkojas, lai nodrošinātu, ka tie ir labi sagatavoti, lai konstruktīvi reaģētu uz kopīgajām problēmām;
17. ATZĪSTOT, ka svarīgi ir novērst un apkarot terorismu un ekstrēmismu, tostarp tādos tā aspektus kā finansēšana, radikalizācija un ārvalstu kaujinieku teroristu atgriešanās;
18. PAUŽOT bažas par ārvalstu kaujinieku teroristu, kuri atgriežas, iespējamajiem mēģinājumiem iekļūt Eiropas teritorijā, izmantojot migrantu kontrabandas tīklus, kuri ir aktīvi Dienvidaustrumeiropas reģionā;
19. ATGĀDINOT, ka Rietumbalkānu reģions saskaras ar drošības izaicinājumiem, ko rada organizētas noziedzīgas grupas vai teroristu grupējumi;
20. ATZĪSTOT, ka daudziem drošības apdraudējumiem ir pārrobežu raksturs, un tādēļ ES un tās partneru veiktajiem pasākumiem ir jābūt saskaņotiem un ir jāpastiprina sadarbība, tostarp operatīvā līmenī. Tādēļ ir svarīgi stiprināt Rietumbalkānu partneru spējas migrācijas un drošības jomā, kā arī stiprināt un padziļināt sadarbības mehānismus;
21. UZSVEROT operatīvos panākumus, kas gūti saskaņā ar ES politikas ciklu organizētas un smagas starptautiskas noziedzības jomā (*EMPACT*) 2018.–2021. gadam, jo īpaši tādos jautājumos kā cīņa pret nelikumīgas ieceļošanas un uzturēšanās nodrošināšanu (*FII*), cīņa pret cilvēku tirdzniecību (*THB*), cīņa pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību (*FIA*), dokumentu viltošanas apkarošana (*DOC FRAUD*), noziedznieku rīcībā esošu finanšu līdzekļu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošana (*CFMLAR*)³;

³ ST 7704/17.

22. ATZĪSTOT ES delegāciju Rietumbalkānos lomu sadarbības programmu īstenošanā un atbalstu, ko reģionam sniedz ar ES ārpolitikas instrumentiem;
23. PAMATOJOTIES uz visaptverošo un operatīvo pasākumu kopumu, ko Padome pieņēma 2018. gada 6. decembrī, lai uzlabotu reaģēšanu uz migrantu kontrabandas tīkliem, un kur īpaša uzmanība ir pievērsta Rietumbalkāniem ⁴;
24. UZSVEROT, ka svarīgi ir izvietot Rietumbalkānu partneru pārstāvjus attiecīgajās Eiropas tieslietu un iekšlietu aģentūrās un attiecīgi – pastiprināt Eiropas tieslietu un iekšlietu aģentūru un dalībvalstu tiesībsardzības iestāžu iesaisti Rietumbalkānos ⁵;
25. ATZĪMĒJOT Eiropas Komisijas lomu pienācīgu finanšu resursu piešķiršanā, tostarp nākamās daudzgadu finanšu shēmas fondu un instrumentu ietvaros, un tāda ES atbalsta koordinēšanā, ko sniedz partneriem Rietumbalkānos nolūkā attīstīt to spējas veikt turpmākas darbības migrācijas un drošības politikas jomā;
26. ATZĪSTOT vairāku dalībvalstu divpusējos un daudzpusējos centienus atbalstīt Rietumbalkānu partnerus robežu pārvaldības un drošības, un patvēruma un uzņemšanas jomā,

⁴ ST 15250/18.

⁵ ST 5754/20.

AICINA DALĪBVALSTIS KOPĀ AR RIETUMBALKĀNU PARTNERIEM:

27. turpināt atbalstīt Rietumbalkānu partnerus migrācijas un drošības jautājumos atbilstīgi ES visaptverošajai pieejai sadarbības un partnerattiecību tīklu attīstībā, lai:

- panāktu efektīvāku migrācijas politiku un robežu pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz nelikumīgas migrācijas un sekundāro kustību novēršanu, saskaņā ar ES prioritātēm un stratēģijām;
- turpinātu uzlabot partneru patvēruma sistēmu darbību (tostarp reģistrāciju un migrantu un bēgļu pienācīgas uzņemšanas spēju stiprināšanu), paturot prātā galvenos mērķus – panākt saskaņotību ar ES patvēruma *acquis* un nodrošināt, ka partneri Rietumbalkānos tiks uzskatīti par drošām trešām valstīm;
- turpinātu uzlabot sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā, tostarp attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri starptautiskajai aizsardzībai ir pieteikušies Rietumbalkānos un neatbilst starptautiskās aizsardzības sniegšanas nosacījumiem;
- uzlabotu spējas veikt trešo valstu valstspiederīgo, kuri uzturas nelikumīgi, brīvprātīgu atgriešanos un piespiedu atgriešanu uz izcelsmes valstīm;
- veicinātu reģionālo informācijas apmaiņu, kā arī turpinātu uzlabot esošos saziņas kanālus starp Rietumbalkānu partneriem un ES;

- uzlabotu sadarbību un palielinātu partneru spēju vērsties pret dezinformācijas un viltus ziņu izplatīšanu, kā arī ārvalstu aktoru centieniem izmantot migrācijas spiedienu maršrutos Rietumbalkānos;
- uzlabotu Rietumbalkānu spējas reaģēt uz iespējamām kiberuzbrukumiem un hibrīddraudiem;
- pastiprinātu partneru spēju likvidēt cilvēku kontrabandas un tirdzniecības tīklus;
- reaģētu uz galvenajiem drošības apdraudējumiem un humanitārajām problēmām;
- nodrošinātu pienācīgu apmācību, lai stiprinātu konsekventu reaģēšanu uz problēmām iepriekš minētajās jomās;
- saskaņā ar integrēto pieeju izmantotu esošos ES instrumentus, tostarp KDAP misijas un operācijas, un sadarbotos ar tiem;

28. turpināt izskatīt iespējas ciešākai sadarbībai ar *CEPOL*, Eiropolu, *EASO* un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru to attiecīgajās jomās, kā arī ārpolitikas instrumentu ietvaros, tostarp attiecībā uz nelikumīgu sekundāro kustību novēršanu un cīņu pret migrantu kontrabandu un citiem smagu noziegumu veidiem, saistībā ar Eiropas Komisijas aicinājumu finansēt kopīgas operatīvās partnerības, izmantojot īpašus finanšu instrumentus;

29. efektīvi apkarot organizēto noziedzību (jo īpaši organizētos noziedzīgos tīklus, kas iesaistīti migrantu kontrabandā, šaujamieroču nelikumīgā tirdzniecībā, narkotiku nelikumīgā ražošanā un tirdzniecībā, cilvēku tirdzniecībā, dokumentu viltošanā un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā), kā arī terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu;
30. attīstīt plašāku operatīvo standartu un spēju konvergenci starp Rietumbalkānu partneriem un sadarbībā ar ES partneriem migrācijas un drošības jomā;
31. turpināt uzlabot operatīvos rezultātus starp ES dalībvalstīm un partneriem no Rietumbalkāniem, kopīgojot informāciju, kā arī attiecīgos datus par būtiskiem pārrobežu noziedzīgu darbību gadījumiem, saskaņā ar attiecīgajām datu aizsardzības prasībām;
32. pastiprināt Rietumbalkānu partneru dalību attiecīgajās ES politikas cikla / *EMPACT* operatīvajās darbībās, tostarp ar dalību kopējās izmeklēšanas grupās (iespējams, izveidojot kopīgas ES un Rietumbalkānu izmeklēšanas grupas) un operatīvajās darba grupās (piemēram, policijas izmeklēšanas vienībās, muitas dienestos, līdzekļu atguves dienestos, finanšu izmeklēšanas vienībās, robežu operācijās), kā arī veicinot *SIENA* izvēršanu saistībā ar attiecīgajiem tiesībaizsardzības aktoriem;
33. efektīvi izmantot Starptautiskās Kriminālpolicijas organizācijas – Interpola – rīkus, un jo īpaši Zagto un pazaudēto ceļošanas dokumentu datubāzi, un aktīvi kopīgot ar drošību saistītu informāciju, izmantojot I-24/7 tīklu, saskaņā ar ES un valstu tiesību aktiem;

34. pilnveidot sadarbību un informācijas apmaiņu, pamatojoties uz nesen pieņemto Regulu (ES) 2019/1240 par Eiropas imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkla izveidi (Imigrācijas sadarbības koordinatoru regula), un izmantot šo tīklu, lai veicinātu institucionālo un operatīvo sadarbību ar partneriem reģionā;
35. ciešā sadarbībā ar Eiropas Robežu un krasta apsardzi, un *EASO* izstrādāt kopīgu riska analīzes ainu, lai uzlabotu situācijas apzināšanos un saskaņotu ārkārtas rīcības plānus jauktas migrācijas liela pieplūduma gadījumā;
36. pastiprināt Rietumbalkānu partneru centienus vēl vairāk saskaņot savas vīzu politikas ar ES vīzu politiku, lai nodrošinātu labi pārvaldītu migrācijas un drošības vidi;

AICINA KOMISIJU:

37. kopā ar dalībvalstīm un Rietumbalkānu partneriem pastiprināt centienus, lai nodrošinātu visu statusa nolīgumu ar Rietumbalkānu partneriem noslēgšanu un vajadzības gadījumā ātru grozīšanu, kā arī efektīvu īstenošanu, tādējādi veicinot operatīvās sadarbības starp tiem un Eiropas Robežu un krasta aģentūru;
38. turpināt novērtēt sadarbību ar Rietumbalkānu partneriem un to progresu migrācijas un drošības jomā, tostarp ES attiecību ar šo reģionu vispārējā satvarā;
39. kopā ar partneriem Rietumbalkānos novērtēt pasākumus un mehānismus, ko tie patlaban īsteno, un izpētīt papildu instrumentus un resursus migrācijas un drošības problēmu risināšanai;

40. turpināt sadarboties ar Rietumbalkānu partneriem un atbalstīt tos kopīgā rīcības plāna terorisma apkarošanai Rietumbalkānu reģionā īstenošanā un ar to saistīto sešu divpusējo nolīgumu īstenošanā;
41. veicināt ar terorisma apkarošanu saistītas informācijas savlaicīgu apmaiņu un stiprināt spējas pievērsties citiem drošības izaicinājumiem, piemēram, kibernetikas uzlabošanai un, pamatojoties uz riska apsekojumu rezultātiem, noturībai pret hibrīddraudiem;
42. atbalstīt Rietumbalkānu partnerus to darbībās, kuru mērķis ir novērst un apkarot radikalizāciju un vardarbīgu ekstrēmismu, tostarp, izmantojot Radikalizācijas izpratnes tīklu (*RAN*) un attiecīgos ES finansēto projektu rezultātus, un vardarbīga ekstrēmisma novēršanas un apkarošanas nacionālo koordinātoru reģionālo tīklu (*RNNC*), ko vada ES reģionālā terorisma apkarošanas eksperts;
43. veikt turpmākus pasākumus saistībā ar Komisijas novērtējumu attiecībā uz 2015.–2019. gada rīcības plānu par šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Dienvidaustrumeiropas reģionu ⁶ un jaunajā ES rīcības plānā par šaujamieroču nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu iekļaut "Ceļvedi ilgtspējīgam risinājumam kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) un to munīcijas nelikumīgai glabāšanas, ļaunprātīgas izmantošanas un tirdzniecības apkarošanai Rietumbalkānos līdz 2024. gadam" ("Ceļvedis");
44. pārdomāt un atbalstīt to, ka partneri Rietumbalkānos izstrādā sadarbībspējīgas nacionālās biometrisko datu reģistrācijas / datu kopīgošanas sistēmas attiecībā uz patvēruma meklētājiem un neatbilstīgiem migrantiem – sistēmas, kuras varētu veidot pēc *Eurodac* tehniskajiem un datu aizsardzības principiem, tādējādi veicinot regulāru reģionālo informācijas apmaiņu un nodrošinot to turpmāku sadarbībspēju un savietojamību ar ES sistēmām;

⁶ COM(2019) 293 final, 27.6.2019.

45. izpētīt veidus, kā vēl vairāk pastiprināt sadarbību ar Rietumbalkānu partneriem, pamatojoties uz iespējām, ko piedāvā nesen pieņemtā Imigrācijas sadarbības koordinatoru regula;

AICINA ATTIECĪGĀS TIESLIETU UN IEKŠLIETU AĢENTŪRAS:

46. sadarboties ar Rietumbalkānu partneriem savstarpēji savienotu nacionālo koordinācijas centru (NCC) izveidē efektīvai migrācijas politikai, robežu pārvaldībai un migrācijas problēmu risināšanai, kā arī savlaicīgi apmainīties ar visu attiecīgo informāciju ar kompetentajām dalībvalstīm un Šengenas asociēto valstu iestādēm, lai izveidotu kopīgu riska analīzi;
47. pastiprināt sadarbību starp attiecīgo TI aģentūru pārstāvjiem reģionā, tostarp to sadarbību ar vietējām iestādēm;
48. stiprināt sadarbību starp attiecīgajām aģentūrām un KDAP misijām, kā paredzēts Civilās KDAP paktā;
49. veicināt informācijas un zināšanu apmaiņu starp Rietumbalkānu partneriem un attiecīgajām ES struktūrām, piemēram, Eiropolu, *CEPOL*, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru un *EASO*, ievērojot attiecīgās datu aizsardzības prasības, tostarp, sniedzot palīdzību robežsargu, policijas/citu tiesībaizsardzības, krasta apsardzes, migrācijas, patvēruma un atgriešanas iestāžu spēju stiprināšanā, kā arī uzlabojot informācijas plūsmu Rietumbalkānos un veicinot *SIENA* izmantošanu reģionā;

50. palielināt Rietumbalkānu partneru dalību ES politikas cikla / *EMPACT* operatīvajās darbībās un atbalstu tām un vajadzības gadījumā turpināt palīdzēt izveidot vai attīstīt operatīvās darba grupas *EMPACT* nelikumīgas ieceļošanas un uzturēšanās nodrošināšanas operatīvā rīcības plāna (ORP) un citu attiecīgu ORP ietvaros, lai noteiktu ļoti svarīgos mērķus attiecībā uz pārrobežu organizētām noziedzīgām grupām un atbalstītu šādas izmeklēšanas;
51. atbalstīt to, ka partneri no Rietumbalkāniem izstrādā nacionālās biometrisko datu reģistrācijas / datu kopīgošanas sistēmas attiecībā uz patvēruma meklētājiem un neatbilstīgiem migrantiem – sistēmas, kuras varētu veidot pēc *Eurodac* tehniskajiem un datu aizsardzības principiem, tādējādi veicinot regulāru reģionālo informācijas apmaiņu un nodrošinot to turpmāku sadarbību un savietojamību ar ES sistēmām;
52. īstenot ES pieeju attiecībā uz narkotikām, tostarp datu vākšanu, nacionālo narkotiku uzraudzības iestāžu un agrīnās brīdināšanas sistēmu izveidi, Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centram parakstot turpmākas darba vienošanās ar partneriem reģionā un pēc tam tās īstenojot.
-